

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛМИ

2014 сыл
Муус устар
9 күнэ
Сэрэдэ
№ 49-50 (10106)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

БЭҕЭНЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын
мунньабыттан
бэлиэтээһиннэр

Ааспыт нэдиэлэҕэ улууска 2 баһаар бэлиэтэннэ. Муус устар 1 күнүгэр Партизанга чааһынай гараж, онно турбут легковой массыына уокка быһдыанна. Муус устар 5 күнүгэр 1 Хомуस्ताахха икки этээстээх чааһынай дьиэ баһаарга улаханник эмсэбэлээтэ, бу быһылааннар төрүөттэрэ чулкайданаллар.

***

ОдьКХ салаатынан өрүс уңуор нэһиликтэргэ 8070 т чох тиэлиннэ, 300 т бу нэдиэлэҕэ ситиэбэ. 170 т турба кэллэ, онтон 90 т, хочуоллар, уматык өрүс уңуор тиэлиннэ. Салбанга котельнай тутуутугар биригээдэ тахсыбыт. Сир аннынааҕы уу скважинатыгар 3 бырайыак баарыттан бириин талыахтаахтар. Үс хочуолунайга энергияны харыстыыр технология холбоммут.

***

Роспотребнадзор санитарнай ыраастааһынга былааны таһынан 4 объекты бэрэбиэркэлээбит, оттон улуустаагы административнай комиссия илин эгэр ыалларга сылдыбыт, онно Фрунзеҕа, Көбөкөнгө ыаллар ыттарыгар паспортта суох эбит-тэр (Арбынга 43, Көбөкөнгө 60 ыт учуоттаммыт).

***

ТХУ дааннайынан 1780 ынах төрөөбүт, ол иһигэр 197 бааһынай хаһаайыстыбаларыгар, 101 кооперативтарга. Үүтү тутууга аҕыйах пуун арыллыбыт, 1 мөл. 600 тыһ. солк. үүт харчыта кэлбиттэн 1 мөл. солк. тустаах дьонулар ытыгылыбыт, 600 тыһ. солк. бу нэдиэлэҕэ барыаҕа.

***

Опека уонна попечительство отделыгар эбии штат арыллан үһүө буолан үлэлиллэр. 86 опекунгна 108 оҕо итиллэр, оҕону иттигэ ылар 38 баҕалаах дьон бааллар эбит. Манна сыл айы иккитэ бэрэбиэркэ ытыгылар. Сүрүн кыһалдалара транспорт, хонтуоралара ойдом тура дьон сылдырыгар мөһөйдөөх эбит.

***

Инбэлииттэр обществоларын дааннайынан 1339 инбэлиит баар, онтон 151-рэ оҕолор. Аҕыйах буолан Сочитааҕы паралимпиаданы тийэн көрөн кэлбиттэр. Инбэлииттэр кыһалдалара транспорт суоҕар, коляскалаах оҕолору таксинан илдьэргэ-аҕаларга эрэй-дэммиттэр. VI оонньууларга инбэлииттэрэ анаан элбэх пандус оҕоһуларын туруоруулар.

***

Оонньуулары өйүүр фондаҕа үп кииригэ бытаан, 19 муниципальной тэриллиттэн 6 эрэ бу дьыалаҕа кыттыспыт, 18 оскуолаттан 14 оскуола үп тиксэрибит. Манна сорох нэһиликтэр баһылыктара, улахан-орто тэрилтэлэр салайааччылары хоннохторо өссө да аһылла илик.

Муус устар 17 күнүгэр Дьоккуускайга киэһэ 7 чаастан «Триумф» комплекска «Сүрэхим сылааһын спорка аныбын» диэн VI оонньууларга марафон ытыгылыаҕа, манна саха эстрадатын чабылхай сулустара кыттыыны ылаахтара. Бу тэрээһини биир дойдулаахпыт Дмитрий Ядрихский илээн-саҕалаан ытыаҕа. Киири билэкт 500 солк., билэкттэр нэһиликтэринэн, тэрилтэлэринэн үллэриллэллэр.

Бэлиэтэнэ В. КАСЬЯНОВ

VI спортивной оонньуулары көрсө

Культурнай спортивной комплексы (КСК) тутууну «СУ-98» ХЭТ генеральной бэдэрэ-этчит быһытынан ылынан «РСМстрой», «Окнару», «Электромонтаж», «Астарта», «Ак-вапласт» диэн хааччахтаммыт эппиэтинэстээх тэрилтэлэри суббэдэрээккэ кэпсэтэн үлэлэтэ сылдьар. Быыл бу объекка үлэ олунньу сагатыттан саҕаланна. Тутар үлэ ааспыт ыйтан ордук тэтимирбит.

Муус устар 4 күнүгэр тутуу бара турар сиригэр тийдим. Элбэх үлэниги көрүстүм. Бары күн иллэнэ суох иһинэн-таһынан, үөһөнөн-алларанан үлэлээн тигинэтэ сылдьаллар. Биир да таах турар, олоһор, табахтыыр киһи суох. Тутуу барар сирэ, урукку киинэлэргэ көрөрбүт курдук, биир кэм «оргуян олоһор». Онон «үлэ дьонунун, наадалааһын, бириэмэ ыгымын чаччы өйдүүр, билэр дьон мустубуттар эбит» диэн санааҕа кэллим. Туруммут дьон кыайбатахтара диэн суох!

Тутуу бара турарын көрөн, билсэн баран прорабтар үлэлиир будкаларын ыйдаран тийдим. Будка иһэ ыраас, сылаас, сырдык. Тутууну сүрүннүүр, иилиир-саҕалыыр араас докумуон остуолга, истиэнэҕэ тэлгэнэ сыталлар, ыйаммыттар. Бу тутууну «СУ-98» ХЭТ биэс инженерэ көрөн-истэн, иллээн-саҕалаан туттара сылдыаллар. Ол курдук, тутуу кылаабынай прораба, уопуттаах тутууччы, инженер Юрий Клементьевич Тимофеев, сметаны онорор отдел инженерэ Василий Вячеславович Иванов, сакаасчыттары кытта сибээстэһини сүрүннүүр техническэй отдел инженерэ Евдокия Ивановна Александрова, кылаабынай прораб солбуйааччыта, инженер Анатолий Анатольевич Колесов, производственной-технической отдел инженерэ Валерий Николаевич Белолоубский, тутууну сүрүннүүр инженер Петр Анатольевич Степанов.

Инженердэр кэспииллэри-

Нам улууһа — спорт түһүлгэтэ

Биһиги Наммытыгар түөрт күн устата СР спорка уонна физическэй культурага министерствотын Күннэрэ ытыгылынылар. Барыта 5 бөлөх түөртүү бөһүөлөгү хабаан балай да киэҥ, сонун программана үлэлээтилэр. Республика таһымыгар спорду, физкультураны иилии-саҕалыы сылдыааччылар нэһилиэнньөнү, үөрэнээччилэри кытта көрүстүлэр, тренердэр маастар-кылаастары ытыгылар, араас спортивной оонньууларга олохтоохтору кытта күөн көрүстүлэр, оҕолор эт-хаан өтүтүнэн сайдыыларын таһымын, доруобуйаларын туругун чинчийдилэр, тэрээһин, хааччылыы туругун билсестилэр, араас сүбэ-ама биэрдилэр.

Бу Күннэр муус устар 3 күнүгэр СР спордун министерствотын Коллегиятын уонна «Нам улууһа» МТ холбоһуктаах сүбэ мунньахтарын ытыгынан түмүктөннө. Бу мунньахха улууспут баһылыга А.П. Атласов «улууска спортивной-маассабай уонна физкультурнай-чэбдигирдэр үлэлэри салгыы сайыннары туругун уонна тэрээһиннэрин туһунан» диэн дакылааты онордо. Нэһиликтэринэн сылдыбыт бөлөхтөр салайааччылары иһитиннэрииллэри оноргоотулар.

Коллегия спорду уонна физкультураны сайыннарыга улуус ытыгар үлэлэрэ үтүө өрүттэрдээгин уонна уопут бы-

КСК — ҮЛЭ СҮННЬҮН БУЛАН ЭРЭР

нэн: Бу тутуу барытын объема 22204,61 кв.м. Контрактаспыт сыаналара 203204937 солк. Билигин объекка барыта 64 киһи үлэли сылдьар. Балары таһынан 20 киһи куоракка олбуор модулу, вентиляция коробкаларын онорууга уонна ититэр ситим матырыйаалларын атылаһыга, батарея секцияларын тангыга үлэли сылдыаллар эбит.

Тутууга туттулуохтаах матырыйаал үксэ тиэлли кэлбит. Ол курдук, кумах — 100%, полублоктар — 100%, блоктар — 85%, канализация оҕоһуктара — 100%, үрүт алларааны, үөһэни сабыылар — 100%, түннүктэр — 100%, кирилизтэр — 100%, трибуналар, плиталар — 100%, цемент 20 т, дьэз тас өттүн бүрүйэр Сахабазыт боолдьоҕо (ититигэ) — 600 куб.м, леса хаптаһына — 940 кв.м.

Толорулуохтаах үлэлэри толоруу (04.04.2014 с. туругунан): — истиэнэни ууран таһаары — 90% (хаалбыт 30 куб.м), түннүгү туруоруу — 70%, перегородкалары ууруу — 80%, канализация ытыгынын оноруу — 95%, канализация ситимин холлоороннорун (траншея) хаһыы — 100%, ититэр ситими тардыы — 95%, кири-

эстэри оноруу — 90%, олбуору бэлэмнээһин — 90%, вентиляция коробкаларын оноруу — 85%. Мантан көрдөххө, матырыйаалларын хааччыны уонна таһы үлэлэрэ кэмигэр быһаарыллан иһэр эбит.

Тутууну ытыгарааччылар уонна тутуучулар салайааччылары хас нэдиэлэ ахсын мустан мунньахтаан тутар-монтажтыыр үлэлэр барыларын билсэн, ырытан тутуу сүбэ дьаһаллары ылан иһэр эбиттэр. Үлэ барытын графига оҕоһулуубут. Кытаанахтык хонтуруолланар. Хас күн ахсын (сарсыарда, киэһэ) прорабтар мустан күннээҕи үлэлэрин былаанньыллар, торумнуулар уонна тустаах учаастактарынан тарҕаһан биригээдэлэр үлэлэрин тэрийэллэр, көрөллөр-истэллэр. Үлэһиттэр олоһор, сынньанар усулуобуйалара тэриллиттэр. Хас да вагону аҕалан туруорбуттар. Биригээдэлэр астарын бэйэлэрэ бэлэмнэнэллэр, хааччыналлар эбит.

Салайааччылар да, быһааччы тутууга үлэли сылдыар үлэһиттэр да санаалара бөбөх. «КСК-ны бэс ыйын бүтүүтэ бүтэрэн туттарыахпыт», — диэн бигэтик эрэн-нэрэллэр.

«БИРИЭМЭ ЫГЫМ, ЭППИЭТИНЭС ҮРДҮК»

һытынан республика үрдүнэн тарҕанын сөптөөбүн бэлиэтээтэ. Ол курдук, нэһиликтэр ахсын спортинструктордары уонна спорт көрүннэринэн тренердэри тутарбыт, сыл ахсын олохтоох бюджеттан үбүлээһин улаатан иһэрэ, спорт объектары тутууга уонна өрөмүөннээһингэ былааннаах үлэ ытыгылар биһирэннэ.

Итгэс быһытынан спортивной инвентарынан хааччылыы ситэтэ суоҕа уонна үөрэхтээх тренердэр тийибэттэрэ ыйылына. Коллегия улуус дьаһалтыгар, үөрэх, спорт министерстволарыгар туһаайылыбыт кэккэ сүбэлээһиннэрдээх уураабы ылынна.

Иккис бопкуруоһунан «СР норуоттарын спортивной оонньууларын ытыгар кандидаттары быһаары туһунан» балаһыанньаны көрдүлэр уонна уураах ылынылар.

Усүһүнэн, «Мас-рестлингэ СР бириддиэһин уонна хамаандан чемпионнакка Гаврил Романович Десяткин — Күүстээх Дьэһээккин ааһын инэри туһунан» боппууос көрүлүннэ уонна биһирэннэ.

Бу коллегия мунньаҕа СР спорка министерствота уонна «Нам улууһа» МТ дьаһалтата Нам улууһугар спорду уонна физическэй культураны сайын-

нарыга биригэ үлэлиир туһунан Сөбүлэһини түһэрсиллэринэн уонна улууспутугар спорт сайдытыгар үгүс сыраларын биэрбиттэргэ наҕараадалары туттарыынан түмүктэннэ.

Саха республикатын спордун министрэ М.Д. Гуляев илиититтэн бастыг дьоннорбут манньк наҕараадалары туттулар:

СР спордун министерствотын Бочуотунай грамотатын:

— Ю.И. Слепцов — Хатыг-Ары нэһилигийн баһылыга;

— Е.В. Староватова — спорт ветерана;

— К.С. Павлов — ДЮСШ тустууга старшай тренерэ;

— Л.А. Соловьев — 2 №-дээх профессор преподавателэ.

СР спорка министерствотын Махтал суругун:

— К.К. Протодьяконов — спорт ветерана;

— А.М. Софронов — Нам орто оскуолатыгар ОБЖ учуутала.

«СР спорт уонна физическэй культура сайдытын 90 сыла» юбилейнай бэлиэтин:

— Т.И. Семенов — спорт ветерана;

— А.А. Гоголев — спорт ветерана;

— А.В. Дьячковский — гирэ спордун общественной тренерэ;

— Р.Г. Попов — спорт ветерана;

— В.Г. Ядрев — спорт ветерана;

— С.П. Алексеев — спорт ветерана.

Иннокентий ИВАНОВ

VI-с спортивной
оонньууларга
диэри
91
күн хаалла

Бүтүүмүт дьыалата

КЫЛААППЫТЫН КИЛЛЭРИЭХХЭ

Муус устар 8 күнүгэр туругунан фонда счегугар 1 мөл. 901 тыһ. 453 солк. киирдэ.

Күндү олохтоохтор, үлэһиттэр, предпринимателлэр, бизнсийэлээхтэр, тэрилтэ салайааччылары, Оонньуулар буолаллара бэрт кылгас кэм хаалла. Бириэмэ сүрдээх ыгым, онон наһаа наҕылыбакка, сүп-сап дьаһанан, көмөнү көмө курдук уһаппакка-көһөппөккэ ытан иһэргитигэр көрдөһөбүт. «Үтүө үтүөнүн төннөр» диэн ес хоһооно этэринин, эһиги кылааккыт олоххутугар, үлэһиттэргэ-хамнаскытыгар икки төгүл эргиллиэ.

Муус устар 17 күнүгэр Дьоккуускайга «Триумф» спортивной дьыбарыаска улахан марафон ытыгылыаҕа. Манна бары тэрилтэлэр, общественной түмсүүлэр, актыыбынай кыттыыны ыларгытыгар ынырабыт.

Фонда салалтата

Получатель: Некоммерческая организация «Фонд поддержки проведения VI спортивных игр народов РС (Я) в Намском улусе»

ИНН 1417999570

КПП 141701001

Банк получателя Якутский РФ ОАО «Россельхозбанк» г. Якутск

БИК 049805771

к/с 30101810600000000771

р/с 40703810060020000073

Назначение платежа: добровольное пожертвование

***

Нам улууһугар Саха сирин норуоттарын VI-с спортивной оонньууларын өйүүр фондаҕа Доруобуйа харыстабылын сынныланга олоһор ветеранарын (80-тан 85 саастарыгар диэри) доруобуйа харыстабылын туйгуна Винокурова Матрена Михайловна түмэн, биир санааҕа кэлэннэр, улууспутугар буолар улахан күрэхтэһии үчүгэй тэрээһиннээхтик, үрдүк таһымнаахтык ытыгыларын пенсияларьыттан биэсти мөһөөү (500 солк.) биэрэн күөс-көмө буоларга бэлэмнэрин тиэрдэллэр. Нам улууһун олохтоохторун, биир дойдулаахтарын спортивной оонньуулар үрдүк таһымнаахтык ытыгыларын туһугар бэйэлэрин кылааттарын киллэрэргэ ыныраллар.

С. АРГУНОВ

Хаар айан - 2014

Кулун тутар 29 күнүгэр Нам селотугар «уаз» мааркалаах массыналарга республикатааҕы «Хаар айан – 2014» дьин автошоу буолан ааста. Бу күрэхтэһини көрөөрү дьонсэргэ тобуоруна мустубут. Асүөл атыгыта баһаам, сүүйүүлээх ооньуулар эрэ дэлэй. Быйылгы «Хаар айанга» Намтан – 12, Чурапчыттан – 4, Мэнэ-Хангаластан – 2, Тааттаттан – 4, Хангаластан – 3, Хагастан – 1, Уус-Алдантан – 2, Дьокуускайтан – 3 – барыта 31 мас-

Улуус баһылыгы колонката

ААСПЫТ НЭДИЭЛЭБЭ

ААБААЧЧЫ, ДОРООБО!

Ооньууларбыт саҕаланалара чугаһаатар чугаһаан иһэр. Ааспыт нэдиэлэбэ спорт министерствотын Күннэрэ ытыгылынылар, Ооньууларга диэри 100 күн хаалбытын бэлитэһин буолла. Ту-туу, о.д.а. культурнай-маассабай тэрэһиннэргэ бэлэмнэни үлэлэр былаан быһыгытынан ытыгыллаллар.

Хайа баҕарар хаһаайын бырааһыннык тэрийэригэр кыаҕа тийэринэн үчүгэйдик дыһанар, ыалдыгытарга ас миньигэһин, нус-хас сынһанар усулуобуйаны хааччылар. Ити саха киһитин тулхадыйбат үгэһэ. Бу Ооньууларга республикаттан, улуус да бюджетыттан көрүлүбүт үп кэспийэкэтигэр тийэ анал сыалыгар туттулар. Ону таһынан кэксэ тэрэһиннэр ороскуоттарын Ооньуулары өйүүр фонда нөнүрө үп хомуйан сабыахтаахпыт, ити 30-тан тахса мөл. солк. тэһнэһэр.

Сорохтор бу кырымчык кэмгэ судургу соҕустук, сууххайдык ытыгааха дэһэллэр, сорохтор үп көрүлүбүт – тоҕо эмиз эбии түһээн түһэрэллэрий, о.д.а. сунҕадыһылар бааллар. Кырдык, үп кырымчык дьин кудурбааччы, барытын кэмчылээн судургутук тэрийиэххэ сөбүн сөп. Ол эрээри уонунан сылларга биридэ тосхойор түгэнгэ буолуун-хаалын дьин сыһаннаһарбыт соччо табыҕа суох буолуоҕа. Бу Ооньуулары элбэх улуустар бьылдаспыттара, биллэрин курдук номно 5 улууска ытыгылыбыттар, онуоха Сунтаар, Томпо, Өлүкүмэ курдук улуустарга туох баардарын түмэн, олохтоох нэһилиэнньэ, ыалдыгытар билингээнгэ диэри сөвө-махтайа, астына кэспийлэрин курдук дыһааммыттар биллэр. Онно да Ооньуулары өйүүр фондаларга үп муспуттара, инньэ гынан санаабыттарын ситэри толорбуттара.

Биһиги быһымах санааттан, ситэри өйдөөбөттөн бу Ооньуулары көрүһүк эрэ ытыгар түгэммитигэр кэлин кыбыстар, сонньулар буоларбыт табыҕа суох буолаары? Бу Ооньуулар бийиэхэ тосхойбуттара – дьолбут буолар, ону өйдүөхпүтүн уонна өйүөхпүтүн наада.

Александр АТЛАСОВ

Кырдыҕастан – сүбэтин ...

ТУЛЛУКТАРЫ АҔАТЫН!

Мин быйыл бастакы туллуктары кулун тутар 22 күнүгэр көрөн сүрдээһин үөрдүм. Саха киһитэ туллук кэллэһинэ үөрэр, туллук кэлбитин кэнниттэн харалдык тахсыбытынан барар, тоҕо диэтэххэ «кынагыгар харалаах буолан түспүт сирэ хараарбытынан барар» дьин. Миэхэ ити икки төгүл үөрүүлээх, ол туһунан суруйуум.

Владивостокка аармыйаҕа сылдьан учебкаҕа үөрэнэн радиомеханик идэтин ылан, младшай сержант буолан Чукотка Уэлькаль дьин дэриэбинэтигэр ытыгылыбытым. Билэргит курдук, бу сиргэ сэрэи саҕана Америкааттан самолет перегоннуур аэродромнара баара. Биһиги чааспыт Америкалар туспут казармаларыгар, дьилэригэр-уоттарыгар баара. Мин чааспар соҕотох сахабын уонна атын омук да быһыгытын. Онно сылдьан дойдубун ахтабын, сахалы кэспэтер киһим да суох.

Сайын арай биридэ маҕан чыычааҕы көрдүм. Хайдах эрэ санаарҕабыллаах баҕайытык чыыбыргытыр. Мин буоллаҕына: «Бээ эрэ, ханна эрэ көрбүт чыычааҕым» дьин толкуйа түстүм. Онтон туллук эбит дьин сүрдээһин долгуйуохпар диэри үөрдүм, бирид дойдубулаахпын көрсүбүт курдук санаатым. Туллук онно быраабылыбыт тутууга уйалаах этэ.

Саас ахсын туллуку көрдөхпүнэ эдэр сааспын саныбын. Чукоткаҕа аармыйаҕа сылдьыбыппын. Хас да сыл «туллуктары анаан аһаптыт киһи» диер санаабын быйыл дьэ толордум. Далбар түһэлэригэр анаан сизэм ыһабын. Кэһэн түһэн аһаан бардахтарына дуоһуйабын, үөрэбин. Арай кыһыны быһа аһаабыт барабыайдарым мэхэйдэһэллэр. Ону: «Дьилээхтэр тохтуу түһүг, ыраах сиртэн кэлбит, өссө ыраах айанныр дьон аһаатыннар», - дьин үүрэн көрөрбүн буолумматтар. «Биһиги сага топсупт-хаптыт ачык суох, өссө хантан эрэ кэһэн баран далбарга сылдьахтаахтар ду?» дьибитти мин диэки көрөллөр.

Олорго сүбэлиэм уонна көрдөһүөм этэ: «Туллуктар түһэр сирдэригэр сизэмэтэ, комбикорм ыһан аһатын!» - дьин. Төрөспүттэр онно көмөлөһүг.

П. ТАРСКАЙ, Хатас

СИЛЛИЭ-БУУРҔА АЙАННААХ

сыына кытынна. Күрэхтэһии саҕаланыгыта Нам улунун баһылыга А.П. Атласов, «Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыга А.Г. Новгородов, бырайыак генеральной партнера Н.И. Румянцев, «Хаар айан» күрэхтэһии автора, Чурапчы улунун Бахсы нэһилиэгин баһылыга И.Ф. Барашков, күрэхтэһии кылабынай судьуйата С.А. Софронов кыттааччыларга кыайыны-хотууну баҕардылар уонна көрө кэлбит дьонго бэйэлэрин эвэрдэлэрин тириэртилэр. Ол

тарҕан сырыылаах, кыраҕы харахтаах «Хотойук» экипаж уолаттара (Сивцев Айылҕан, Сивцев Илья - Нам) 1-кы миэстэни ыллылар. Ол кэнниттэн «2-S» экипаж (Игнатев Александр, Катакинов Александр - Чурапчы) 2 миэстэ уонна «Белый тигр» экипаж (Долгунов Семен, Лепчиков Юрий - Мэнэ-Хангала) 3-с миэстэ буоллулар. «Поэгапная езда с буксиром» түһүмэххэ түргэн, сыыдам хамсаныылаах Дьокуускай куорат «ПЛ №11» экипаһа

«финиш» күрэхтэһиигэ «2-S» экипаж (Игнатев Александр, Катакинов Александр - Чурапчы) – 1 миэстэҕэ, «ПЛ №11» экипаһа (Баранкевич Андрей, Макаров Яков - Дьокуускай) – 2 миэстэҕэ, «Дохсун» экипаж (Петров Иннокентий, Яковлев Сергей - Нам) – 3 миэстэҕэ табыстылар. Онтон финалга уон массынааттан «Супер - экстрим» түһүмэххэ атын массынаалары олох ырааҕынан хааллартаан «Барс» экипаж (Колесов Иван, Яковлев Виктор - Нам) – 1-нан кэллэ, онтон «ПЛ №11» экипаж (Баранкевич Андрей, Макаров Яков - Дьокуускай) – 2-нэн, «Дохсун» экипаж (Петров Иннокентий, Яковлев Сергей - Нам) – 3-нэн, «Боотур» экипаж (Варламов Иван, Павлов Гаврил - Чурапчы) – 4-нэн, «Бурнаши» экипаж (Бурнашев Михаил, Протопопов Алексей - Нам) – 5-нэн уонна «Хотойук» экипаж уолаттара (Сивцев Айылҕан, Сивцев Илья - Нам) – 6-нан фиништаатылар. Көстөрүн курдук, бары көрүнгэ барыгыгар миэстэлэһэн Чурапчыттан төрүттээх «ПЛ №11» экипаһа (Баранкевич Андрей, Макаров Яков - Дьокуускай) супер-бириини кубогы уонна «Минск» мотоциклы ыллылар. Маны таһынан, «Чолбон» – Нам экипаһа Василий Тимофеев уонна «Чурапчы Хантер» – Чурапчы экипаһа Листиков Андрей «Хаар айан маастарга» дьин аналаакка тигистилэр. Хас көрүг айы үс иһигэр киирбит-тэр сыаналаах бириис туттулар.

Билиэтинэн оонньоммут «Сахаспецтехника» спонсортан туруорбут «Синтай» тракторы Уус-Майа улунун Күп нэһилиэгиттэн сылдьар көрөөччү, Евдокия Барашкова, сүүйэн дойдутугар илдэ барда.

С. АРГУНОВ

кэһнэ күрэхтэһии кыттыгылаахтарын парадын И.Е. Евстафьев киллэрдэ. Буоларын курдук 6 түһүмэһинэн куоталастылар. Ол курдук, «Оформление, форма, надпись» түһүмэххэ массынааларын олус үчүгэйдик киэргэтэн, формаларын сөпкө талан 1-кы миэстэни «Бурнаши» экипаж (Бурнашев Михаил, Протопопов Алексей - Нам), 2-с миэстэни «Кунан» экипаж (Строев Игорь, Новгородов Владимир - Нам), 3-с миэстэни «2-S» экипаж (Игнатев Александр, Катакинов Александр - Чурапчы) ыллылар. «Автобатлонга» түргэн-

(Баранкевич Андрей, Макаров Яков) 1-кы миэстэҕэ, Чурапчы «2-S» экипаж (Игнатев Александр, Катакинов Александр - Чурапчы) 2 миэстэҕэ, «Дохсун» экипаж (Петров Иннокентий, Яковлев Сергей - Нам) 3-с миэстэҕэ табыстылар. «Скорость, разворот» түһүмэххэ сыыдам сырыылаах «ПЛ №11» экипаһа (Баранкевич Андрей, Макаров Яков - Дьокуускай) – 1-кы, «Бурнаши» экипаж (Бурнашев Михаил, Протопопов Алексей - Нам) – 2-с, «Боотур» экипаж (Варламов Иван, Павлов Гаврил - Нам) – 3-с миэстэни ыллылар. «Гонки, точный

Миграционная служба информирует

Дактилоскопическая регистрация является результатом волеизъявления граждан Российской Федерации и проводится по их письменному заявлению.

Государственная дактилоскопическая регистрация Граждан Российской Федерации, признанных в установленном законодательством Российской Федерации порядке недееспособными или ограниченными судом

ходжения гражданином Российской Федерации дактилоскопической регистрации осуществляется непосредственно после ее завершения в течение одного часа.

В случае невозможности проведения дактилоскопирования в день обращения, по согласованию с заявителем, начальником (заместителем начальника) структурного подразделения

ДАКТИЛОСКОПИЧЕСКАЯ РЕГИСТРАЦИЯ ГРАЖДАН РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

в дееспособности, малолетних и несовершеннолетних проводится по письменному заявлению и в присутствии соответственно их родителей (усыновителей) или опекунов, попечителей.

Дактилоскопическая регистрация проводится в структурном подразделении территориального органа ФМС России в день подачи гражданином Российской Федерации письменного заявления, либо в день прибытия в структурное подразделение территориального органа ФМС России гражданина Российской Федерации для прохождения добровольной дактилоскопической регистрации, в случае подачи заявления в электронном виде.

Оформление справки о про-

территориального органа ФМС России определяется другое время в период, не превышающий семь рабочих дней с момента первого обращения.

В случае невозможности постановки дактилоскопической информации, получаемой у гражданина Российской Федерации, ранее прошедшего дактилоскопическую регистрацию, на учет в ФМС России или ИЦ по причине ее низкого качества или непригодности материального носителя дактилоскопической информации, указанному лицу в течение трех дней направляется уведомление о проведении повторного дактилоскопирования.

Для проведения добровольной дактилоскопической реги-

страции граждан Российской Федерации, достигший 18-летнего возраста, подает в территориальный орган ФМС России по месту жительства заявление о проведении добровольной государственной дактилоскопической регистрации с предъявлением уполномоченному сотруднику территориального органа ФМС России документа, удостоверяющего личность гражданина Российской Федерации на территории Российской Федерации.

При дактилоскопировании граждан Российской Федерации, признанных в установленном законодательством Российской Федерации порядке недееспособными или ограниченными судом в дееспособности, малолетних и несовершеннолетних, законный представитель подает заявление о проведении дактилоскопической регистрации. При этом представляет паспорт и документ, удостоверяющий личность представляемого лица (свидетельство о рождении, либо паспорт при достижении 14-летнего возраста).

В целях подтверждения права представления интересов граждан Российской Федерации,

признанных в установленном законодательством Российской Федерации порядке недееспособными или ограниченными судом в дееспособности, малолетних и несовершеннолетних законный представитель одновременно с документами, указанными выше, предъявляет документы, подтверждающие его права как законного представителя (решение суда об установлении опеки, решение суда о недееспособности, акт органа местного самоуправления об установлении опеки, свидетельство об усыновлении (удочерении)).

Заявление о проведении дактилоскопической регистрации может быть подано в электронной форме через Единый портал государственных и муниципальных услуг.

Основаниями для отказа в приеме заявления в электронной форме являются:

технических ошибок в указанных персональных данных заявителя;

– наличие незаполненных реквизитов в заявлении.

Основаниями для отказа в предоставлении государственной услуги являются:

– представление документов, не соответствующих необходимым требованиям при подаче заявления;

– неполное заполнение заявления;

– предоставление недостоверной информации.

Государственная услуга по добровольной государственной дактилоскопической регистрации граждан Российской Федерации предоставляется без взимания государственной пошлины или иной платы.

По завершении процедуры дактилоскопической регистрации гражданину, по его просьбе, выдается справка о прохождении добровольной государственной дактилоскопической регистрации.

Справка подписывается начальником территориального органа ФМС России или его структурного подразделения, либо должностными лицами их замещающими, скрепляется печатью, с присвоением регистрационного номера.

Ыччат айар, дьулуһар

Оҕо саас. Оскуола. Бу туохха да тэҥнэмэт кэрэ, ыраас, нарын, намчы саас. Баҕа санаа иэйитин долгунугар угуттанан, куруук үөһэ үрдүккэ талаһар кэм.

Бүгүн билиһиннэриэхпин баҕарабын ыра санаанан кынаттанан, инникитигэр туруоруммут сыалын ситиһэригэр дьулуһар, хорсун-хоодуот эдэр киһилин. Омос көрдөххө кинини хорсун дии санаабаккын, кини - нарын-намчы кэрэ анар. Кинилин айах атан кэпсэтэн бардахха, ис иһиттэн сырдык санаага ырааһын, дьикти айылгылаах, киһини бэйэтигэр тардар күүстээх энергетикалаах эдэр ыччат.

- Саха сиэринэн ааҕааччыларга, бэйэтин кытта билиһиннэрэргэр көрдөһөбүн.

- Мин Нам улуунун Бөтүн

үөрэнээччилэр куоластааннар, оскуолабар президенинэн талан турардаахтар. Бу миэхэ олус үрдүк чинэс этэ. Ханна да буолларбын, ханна да сырдыктарбын тапталлаах оскуолам аатын түһэн биэрбэккэ өссө киэн тутта улахан түһүлгэлэргэ кыттарым.

- Аан бастаан киэн эйгэбэ тахсаргар, бэйэтин билиһиннэрэргэр, ханнык тэрээһини ордук өйдөөн хаалбыккыны уонна ситиһилэрин?

- Оҕо бары эттүнэн дэгиттэр талаанын арыырыгар анаан «Коммунарский» түмсүүлэр буолаллар. Манньык тэрээһиннэри директору иити үлэтигэр солбуйааччы, Марина Викторовна Тарабукина, оскуолаба куруук туруорсан, тэрийэн бытар. Ол курдук, улуустартан, атын оскуолалартан кэлэн опыт атастаһаллар. Манна ким да туора турбакка бары көх-

хун аатыттан кыттыыны ылбыппыт. Бастагы кыттыбыт буолан миэстэбэ тиксигэтэргэ да, ситиһилээхтик кыттыбыппыт иһин нэһилиэк баһылыгыттан махтал суругу туһуспут.

Тугунан дьарыктаннарбын да ситэрэн-хоторон тиһэбэр тиррирдэр сыаллаахпын. Ол курдук, быйыл сайын, дьоллоох Дьокуускай куоратыгар буолбут бильярд күрээһэр Аан дойдутааҕы чепионакка волонтердааммын СР спордун министрин I солбуйааччы Георгий Русланович Балакшинтан махтал суругу тутан, Сочи куоракка «Олимпийской оонньууларга» волонтердуур чинэскэ тиксипитим. Хомойуох иһин, кыайан барбатаҕым, быйыл оскуоланы түмүктүүр биер кэлин экзаменны тугуттарар эппиэтинэстээх кэмим буолан.

- Бастың көхтөөх үөрэнээччи буоларың быһыытынан суолун

дың бүтэрэн олох киэн аартыгар үктөнөн, туох идэни талан баһылыгыр баҕа санаалааххын уонна инникитин да дьону кытта үлэлээр лидерскэй хаачыстыбаҕын сайыннарар сыаллааххын дуо?

- Баҕа санаам үтүмэн элбэх. Быйыл этэҥгэ үөрэхпин түмүктэнэн, биер кэлим экзаменны үрдүк баалга туттардахпына, Санкт-Петербурдааҕы государственнай университет менеджмент үөрээһэр кириэһин баҕарабын, дьону кытта алтыһар үөрэххэ «управление персоналом» курдукка.

Уопсайынан, мин олоххо көрүүм диэн - киһи биер кэрдиискэ тохтоон хаалбакка инники ырыын өссө көнгөтөн, бигэ эрэллээхтик хардыылаан, куруутун сырдыкка, кэрэбэ, үтүбэ, уһуйуллуохтаах. Ол курдук, ысыбыт сыалбын олоххо киллэрэргэ дьулуһабын. Инникитин

ах да киһи олох мөкү өттүттэн тахсара олус ыарахан. Төһө да утарылаһан харбыы сатаатар, биэрэккэ тахсарыгар кыаба тиийимээн син. Ол иһин аҕыйах ахсааннаах норуот буоларбытынан симэлийэн хаалыахпытын сөп. Манан ситтэрэн, бэйэм саастыылаахтарбар - эдэр ыччакка этиэм этэ, ыараханга түбэспиккэ илигин өрө ууан үтүнэн көмөлөс, чөл туруктаах, модун санаабынан бигэ тирэхтээх буол!

- Нюргуяна, дьэ, ити эттин дии, «Чөл туруктаах, модун санаабынан бигэ тирэхтэн» диэн. Чөл олоххо көрүүэриң?

- Мин ханна да сыртыттарбын куруутун чөл олозу тутуһабын уонна пропагандалыбын. Эңсильер сүүрүктээх Элиэнэ эбэккэм Эңсиэлитин хочотугар, Бөтүн нэһилиэтин арытыгыгар оҕо эрдэһиттэн дьиз кэргэммитинэн оттуурбут, лаанкы быһыһыгар моонньобоннуубут, чэгийн-чэбдик салгынаах бэс чагда мырааныгар күһүн ахсын отоннуубут, тэллэйдиибит. Ол курдук, сибидэй салгынаах сылдьан, эти-хааны эрчийэбин, ону тэнэ спорду кытта добордоһобун. Күһүн, саас кыралан сүүрөбүн. Маны таһынан волонтер да буолларбын чөл олозу пропагандалыбын. Улууска «Оҕо реабилитационнай киинин» салайааччыта Любовь Михайловна Маркова көбүлээһининэн «Школа лидера ЗОЖ» дьиз түмсүү тэриллибитэ. Бу түмсүүгэ сылдьан нэһилиэктэри кэрийэн араас хабааннаах тэрээһиннэри, диспуттары, лекциялары ытытабыт. Правительство дьизигэр төгүрүк остуолга ирэр-хоро диспуттаабыппыт. Чөл туруктаах буоларга киһиэхэ кыра оҕо эрдэһиттэн, дьиз кэргэнтэн, детсадтан, оскуолаттан саҕалаан өйдөтүүххэ наада дии санаыбын. Онон саха ыччата, чөл олозу тутуу, кыраттан самныбакка куруутун иннин диэки эрэллээхтик хардыылаа!

Е. КРИВОШАПКИНА, Нам

«ИННИКИ ОЛОХПОР СЫАЛБЫН СИТИҤЭРГЭ ДЬУЛУҤАБЫН»

нэһилиэгэр тыа сириң сайыннарар, үлэһит дьиз кэргэнигэр икки оҕонон күн сириң көрбүтүм. Төрөөбүт Бөтүнмэр детсадка сылдьыбытым. Алын сүһүөх оскуолатың Нам начальнайыгар инҕэриммитим, онтон 5-ис кылааска И.С. Гаврильев аатынан Нам 1 №-дээх орто оскуолатыгар үөрэнэ кирибитим. Билигин бу оскуолабар 11-с кылааска үөрэнэбин. Оскуолабын наһаа сөбүлүүбүн, таптыбын уонна Саха сириң биер кырдьаҕас үөрэх кыһата буоларынан киэн туттабын.

- Үөрэнээччи буоларың быһыытынан ханнык предмети ордоруң?

- Алын кылаастарга математика, физика өттүгэр сыстаҕас этим. Билигин гуманитарнай предметтэргэ охтобун. Тоҕо диэтэр, инникитин дьону кытта алтыһарбар көмөлөөх буолуо.

- Гуманитарий буолааххына, ханнык литератураны ааҕарың, олоххо туһанарың сөбүлүүгүң?

- Ордук зарубежайнай литератураны ааҕарың сөбүлүүбүн. Холобура, аныгы көрүүлээх французскай суруйааччы, Анна Гавальда, прозаларың, романнарың. Кини суруйар эйгэтэ - олоххо буолбуту, баары суруйар. Америка улуу классига, Рэй Бредбери, фантастикалара куруутун угуяллар. Онтон нуучка классикатыттан Михаил Лермонтов «Герой нашего времени» айымньытын ордубун.

- Ханнык өңү сөбүлүүгүң?

- Кыһыл. Кыһыл өңгө миэхэ - кыайы, күүс, көңүл, хорсун көстөр уонна ордук миэхэ чугас.

- Нюргуяна, билиҥи эйигиң оҕо хамсааһының түмсүүтүгэр элбэх кылааккың уурбуккун билэбит, ол туһунан сэлэргэниң дуо?

- Оскуолабыт иһинэн 5-7-ис кылаастарга диэри «Кэскил», 8-11-ис кылаастарга диэри «Ровесник» оҕо тэрилтэлэрэ үлэлиллэр. Мин 6-с кылаастан «Кэскилгэ», онтон «Ровесникка» сылдьан оскуола тэрээһиннэриң ытыһар буолбутум. Кэлин, 10-с кылааска үөрэнэрбэр оскуолам туһугар көхтөөхтүк кыһалларым, ис сүрэхпинэн туохха барытыгар кыттарым иһин

төөхтүк кыттабыт. Группаларыңан хайдыһан үлэлибит уонна саңаттан санаҕа үөрэнэбит. Манньык тэрээһиннэри ытан, организатордарга салайарга, дьаһайарга илии-атах буолан көмөлөһөрүм.

2012 сыллаахха «Норуоттар икки ардыларынааҕы Азия оҕолорун VI оонньууларыгар» сайыҥгы лааҕырга сылдьан волонтердаабытым. Төһө да сырлаңан куйаастар турдаллар куорат ыраас буоларыгар, сибидэй салгынына, күөх үүнээйинэн чөлгийэригэр куорат олохтооторун, лааҕыр оҕолорун кытта сырабытын ууран үлэлээбиппит. Бэйэм бөлөхпөр хамандьырдан үлэни-дьаһаҕы үмүрүтэрибит. Ону таһынан, Нам улуунун делегациятыгар салайааччы курдук сылдьыбытым. Үтүмэн үлэбит түбүктээһин бэлиэтээн СР вице-президенэ Дмитрий Евгеньевич Глушко махтал сурук туттарбыта.

Муус устар 27 күнүгэр Саха сириң конституциятын күнүгэр биһиги биер дойдулаахпыт, Саха Өрөспүүбүлүкэтэ туспа автономнай округ буолуутун туруорсубут биллиилээх политическай деятель Максим Кирович Аммосов дойдутугар Нам улуунун Хатырык нэһилиэгэр сылын ахсын үгэскэ кубулуйбут улуу туйгун, бастың көхтөөх үөрэнээччилэриң слеттарыгар 10-ус кылаасын түмүктүүр сылбар, оччолорго үөрэх министрэ Афанасий Семенович Владимиров «Улуус бастың лидерэ» дьиз номинацияны туттарбыта.

Эдэр киһи буоларым быһыытынан көрдөөх - нардаах түгэнири сөбүлүүбүн. Аҕыйах сыллааҕыта, алын кылааска үөрэнэр эрдэһинэ, телевизорга КВН биеритэ кэллээһинэ характарбын, кулгаахтарбын онтон араарбат этим, умсугуйан туран көрөрүм уонна улааттахпына хайаан да манньык тэрээһиннэргэ кыттыам дии санаырым. Бу санаабын олоххо киллэрэ, «Саха КВН» республикатааҕы күрээһэр нэһилиэк оскуолаларыттан талыллыбыт хамаанда тэрийэн Нам улуу-

хайысхатың хас сааскыттан тобулбуккунуй?

- Мин аан бастаан 6 кылааска оскуола иһинэн үлэлиир, эдэр корреспонденттары, журналистары бэлэмниир, «Телепресс-фото-ревью» куруһуогар дьарыктаммытым. Бастагы хардыыбын куруһуок салайааччылара Светлана Георгиевна Емельянова, Елена Ивановна Кривошапкина уһуйууларынан саҕалаабытым. Куруһуогу сүрдээһин сэгээрэммин, ис дууһабынан салайыллан дьарыктаммытым. Нэдиэлэ ахсын олохтоох телевидение эфиригэр оскуолабыт иһинэн ытыллар тэрээһиннэри, ураты дьарыктаах дьон тустарынан сырдатар, оскуола оҕолоругар аналаах биерилиэри таһаарарбыт. Хомойуох иһин, билигин олохтоох телевидение көстүбөт, ол да буоллар санаабытын түһэрбэппит хаһыакка сонуннарбытын таһаарарбыт.

Бу куруһуоктан кынаттанан «Саха» көрдөрөр-иһитиннэрэр компания «Хотугу сулус» оҕо телерадиоакадемиятын» юнкорунаан үүммүтүм. Манна оскуолабыттан хаһыа да буолан «Төрөөбүт дойдум» дьиз үөрэтэр-иитэр турга араас хайысхалаах биерилиэргэ үлэлээр этибит. Ол курдук, Сахабыт сириң кэрэ айылҕатын, үлэ хоһууннарың сырдатарбыт. Ону тэнэ, Арҕаа дойдулар культураларың, Кытай курдук улуу норуот цивилизациятын сырдаппыппыт.

- Быйыл сайың Дьокуускай куоракка «Оҕо биер сомоҕо хамсааһының» слета буолан турардаах, онно СР президенэ Егор Афанасевич Борисовтан наһараадаламмыккың истэң турардаахпың. Ол туһунан сырдатың дуо?

- 2013 сыл бэс ыйыгар биер бэлиэ күн буолан ааспыта - СР Президенэ Егор Афанасевич Борисов көбүлээһининэн «Оҕо биер сомоҕо хамсааһына» төрүттэммитэ. Ол курдук, республикабыт араас муннуктарыттан «Бэс Чагда» лааҕырыгар оҕо хамсааһының слета буолбута. Манна сыл иннинэ ытыллыбыт «Биер сомоҕо хамсааһың» символикатын, былаах, герб ойуутун, гимн, слоган, девиз күрээһэр кыайыт оҕолору мэнэ суруктарынан, электроннай киһигэлэриң наһараадалаабыттара. Олор истэригэр мин аатым ааттаммытыттан сүрдээһин долгуйбутум, соһуйбутум уонна СР президенэ Егор Афанасевичтың илэ бэйэтинин илии тутуһан наһараадаламмыппынан киэн туттабын. Слоган айытыгыгар өрөспүүбүлүкэ үрдүнэн үгэс элбэх үлэттэн, мин слоганың тыллара кыайыылааҕынан талыллытытара сүргэбин көтөхпүтэ. Ол тылларың киэн тутта аарыахпын баҕарабын «Мы вместе - сила, воля, взлет! Свершения новые, движение вперед».

- Нюргуяна, быйыл выпускной кылааскың дии, оскуола-

да бу позициябын тутуһуом дьиз бигэ эрэллээһин. Бу манньык хаачыстыбаны дьулуһарга мин үөрэтээччим, кылаас салайааччы, икки ийэм кэриэтэ киһим - Марина Викторовна Тарабукина суолбун арыыбыта.

- Билиҥи үйгэ кистэл буолбатах, эдэр ыччат түргэниң санаата алдынар, олох куһаҕан суолугар түргэниң ылларың сөп. Ону туох дии санаыгың?

- Билигин билиҥни уларыта турар олоххо бэйэ-бэйэни истэр, көмөлөһөр олох аҕыйаабыт. Бары наар бэйэлэриң эрэ саньыллар, атыннык эттэххэ бэйэ туһугар охтубуттар. Олох - сүрдээх уустук, этэргэ диэри дохсун сүүрүктээх байҕал. Ол курдук, сүүрүккэ оҕустаран, быстах санааҕа ылларан эдэр да, сааста-

Спорт - добордоһуу түһүлгэтэ

КЫРДЬАБАСТАР КЫРДЬЫБАТТАР

Күлүн тутар 30 күнүгэр Түбэ нэһилиэтин спортивнай саалатыгар сирэйдийиң сырдаабыт, хаамардың эрчимирбит, пенсияҕа тахсыбыт, сааһырбыт дьон муһунна. Бу улуус хоту нэһилиэктэриң пенсионердарың III спартакиадагыгар спорт 5 көрүңэр нэһилиэктэриң чийин көмүскэри эдэрдэриң эргиппит ытык-мааны дьоммут буолаллар. Улуус 10 нэһилиэгиттэн барыта 170 спортсмен кэллэ.

Спартакиада үөрүүлээх аһыллытыгар улуус ветераннарың сэйбэтин председателэ Кобякова С.Д., улуус Ытык сүбэтин председателэ Васильев А.И., спорт управлениетыттан Уваровскай И.А., улуус Ытык киһитэ Лукина Р.Е. тыл эттилэр, алгыстарың тиэртилэр. Күрэхтэһии былаагың былырыыңгы кыайыылаах Бөтүн хамаандата көтөхтө. Кылаабынай судья Егоров А.Л. күөн күрэс сағаламмытын биллэрдэ. Хас биердии хамаанда биер тэг форманы кэспиттэрэ - ох курдук онгостон кэлбиттэриң туһунан буолла.

Спартакиадаҕа саңа сүүрээһинэн 6-ыс көрүңүнэн нэһилиэк баһылыктара кэлэн сыал ытан, хамаандаларың чийин көмүскэбиттэрэ буолар. Маңнайгы көрүңгэ дартска (дротигынан сыалы ырааһы) кыраҕы характаахтарынан Хатырыктар буолаллар. II миэстэ - Бөтүн, III миэстэ - Искра буоллулар.

Былыргы өбүгэлэрбит көмүлүөк олох иннигэр оонньуур оонньуулары хабылык, хаамыска сөргүтүллэн эрэрэ киһини үөрдэр. Хабылыкка Түбэ киһи да тулуптата, II м. - Хатырык, III м. - Аппааны. Хаамыска I м. - Модут, II м. - Хатырык, III м. - Көбөкөн буоллулар.

Мээчигинэн сыалы ырааһыга (элбэх хайаҕаска мээчиги киллэри) урут оҕо сылдьан хаарынан, туораабынан сэрйилэспит дьон таппакка кыһыы-аба бөвө. Көбөкөннөр элбэх очкону ылан ордон таһыстылар. II м. - Арбын, III м. - Бөтүн буоллулар. Манна Хатырыктар бүтэһик онус миэстэни ыланнар, балаһыаньаларың мөлтөтө сырыттылар. Ону сыал ытыгытыгар баһылыктара Пинигин А.М. бастаан көннөрдө. Уонна Осипова С.И. олохтообут Осипов В.В. аатынан кубок хаһаайына буоллулар. II м. - Аппааны, III м. - Модут баһылыктара буоллулар.

Үөрүүлээх-көтүүлээх, көрдөөх старка олохтоохтор баһыдылар, II м. - Модут, III м. - Аппааны буоллулар. Дьэ, ити курдук, күүрээһинээх күрэхтэһии түмүктэнэн Хатырыктар бастаан, көһө сылдьар кубогы ыланнар үөрдүлэр-көттүлэр. II бочоттаах миэстэни Түбэлэр ылыллар, III миэстэҕэ Көбөкөннөр таһыстылар. Биердүүлэн көрүңнэргэ бастаабыттар грамоталарынан, мэтээллэриң, сыаналаах бириистэриң наһараадаланьылар. Күрэхтэһээччилэр иккитгэ босхо аһаан, урут биергэ үлэлээбит үөлээннээхтэриң көрсөн үөрэн-көтөн тарҕастылар.

Манньык күрэхтэһиини тэрийиңгө үп-ас булутта элбэх сыраны-сылбаны эрэйэр. Маны Протодьяконов К.К., Модут дьаһалтата Егоров А.Л. уонна Түбэ дьаһалтата кыайа-хото тутан 45 тэрилтэни, биердүүлэн дьону спонсордаттылар. Олорго күрэхтэһээччилэр уһун ытыс тыаһынан махталларың биллэрдилэр. Ил Түмэн депутаттара Пинигин П.П., Румянцев Н.И., улуус муньаарың председателэ Попов И.Р., улуус ветераннарың сэйбэтин председателэ Кобякова С.Д., Слепцов Н.В. курдук улуус, республика элбэх тэрилтэлэрэ биердүүлэн дьон күүс-көмө буоллулар. Кинилэргэ улуус хоту нэһилиэктэриң ветеран спортсменнарың ааттарыттан махтал тылларың тиэрдэбит.

ТИИТ УОЛА ЭРЧИМ БАҤЫЛ, Хатырык

О ПРОВЕДЕНИИ МАССОВОЙ РЕВАКЦИНАЦИИ ПРОТИВ ДИФТЕРИИ ВЗРОСЛОГО НАСЕЛЕНИЯ В 2014 ГОДУ В НАМСКОМ РАЙОНЕ

Дифтерия – это опасное для жизни, острое инфекционное заболевание, характеризующееся воспалительным процессом верхних дыхательных путей или кожи в местах порезов, ссадин или воспаления. Однако опасна дифтерия не столько локальными поражениями, сколько явлениями общей интоксикации и токсическим поражением сердечно-сосудистой и нервной системы.

Течение заболевания у непривитых особенно тяжелое. Широкое использование АКДС вакцины в послевоенные годы во многих странах практически свело на нет случаи дифтерии. Однако в первой половине 90-х годов в России возникла эпидемия дифтерии, причиной которой был недостаточный охват прививками детей и взрослых. Тысячи людей погибли от заболевания, которое можно было предотвратить при помощи вакцинации.

Профилактика дифтерии. Наиболее эффективный способ профилактики дифтерии иммунизация дифтерийным анатоксином (анатоксин – это безвредное производное токсина, которое способно индуцировать выработку антител к исходному токсину). Он входит в состав применяемых для иммунизации детей поливакцин как компонент «Д», например, в АКДС (адсорбированная коклюшно-дифтерийно-столбнячная вакцина), и весьма надежно предупреждает дифтерию. Однако, чтобы постоянно поддерживать иммунитет, необходимо каждые десять лет проводить ревакцинацию дифтерийным анатоксином. Последняя массовая иммунизация взрослых граждан улуса против дифтерии проводилась в 2003–2004 годах. В соответствии с рекомендациями по истечению 10 лет с момента последней прививки требуется проведение ревакцинации, вне зависимости от возраста челове-

ка. Согласно плана ревакцинации в 2014 году в Намском районе, начиная с января месяца, проводится массовая ревакцинация против дифтерии взрослого населения от 18 лет и старше. В улусе на сегодняшний день по разнарядке поступило вакцины АДСм 800 доз. План в районе составляет 2324 человек, из них на сегодняшний день получили ревакцинацию 306 человек, это составляет всего 13%. В связи с этим Территориальным отделом обеспечен контроль за своевременной доставкой вакцины в отдаленные и труднодоступные населенные пункты с соблюдением надлежащих условий транспортирования и хранения. Население Намского улуса призываем активно получить ревакцинацию и предотвратить себя от заболевания дифтерией при помощи прививки.

Роспотребнадзор в Намском районе

лвании оно меняет поведение и идет к людям. И, наоборот, если было домашним и ласковым, то будучи больным, старается избегать людей. А вот в стадии возбуждения, животное набрасывается на окружающих, грызет любые попавшиеся ему предметы. В этом состоянии у него отмечается «бешеная» сила. Внешне больное животное можно отличить по обильному слюнотечению и слезотечению. При подозрении на бешенство животное необходимо надежно изолировать и сообщить о случившемся специалистам ветеринарной службы.

Что делать, если укусило одно из вышеперечисленных животных? Немедленно! Тщательно, в течение 10 минут промойте рану с мылом (оно смывает слюну животного). Обратитесь за медпомощью – успех профилактики зависит от того, насколько быстро вы обратились за медпомощью.

Как можно предотвратить бешенство? Только с помощью антирабических вакцин и иммуноглобулинов.

С.В. ЧЕРНОГРАДСКАЯ, врач хирург, Намцы

БЕШЕНСТВО

Бешенство – это заболевание вирусной природы, возникающее после укуса зараженного животного, характеризующееся тяжелым поражением нервной системы и заканчивающееся, как правило, смертельным исходом.

Как попадает вирус в организм человека? Вирус бешенства попадает в организм человека через поврежденные укусом животного (собаки, кошки, лисы, енотовидные собаки и др.) кожные покровы или при попадании слюны больного животного на царапины и ссадины. От места проникновения вирус распространяется к нервным окончаниям, затем продвигаясь по нервам, проникает в спинной и головной мозг. Инкубационный период (период от укуса до появления первых признаков болезни) длится 10–90 дней, в редких случаях – более 1 года.

Каковы симптомы бешенства у человека? Начальные признаки бешенства – боязнь воды: судорожные сокращения глотательных мышц, чувство

страха при попытке пить, затем при виде воды, ее плеске и просто упоминания о ней. Затем болезненные судороги охватывают другие группы мышц при световых, звуковых и других раздражителях. Во время приступов наступает бурное возбуждение – больные ломают мебель, кидаются на людей, ранят себя, проявляя нечеловеческую силу. «Буйный период» сменяется «тихим», и это свидетельствует о начале восходящих параличей, которые в последствии захватывают дыхательную мускулатуру, сердечную мышцу, что приводит к смерти больного.

Какие укусы наиболее опасны? Самые опасные – множественные укусы в область головы и шеи, кисти рук. Менее опасно ослонение неповрежденной кожи человека.

В каких случаях можно заподозрить, что животное опасно? Считается, что одним из основных признаков является изменение поведения животного. Например, если животное было диким и неручным, то при забо-

УЧУУТАЛЛАР ТУГУНА

Күндү күн күбэй ийэбитин, тапталаах эбэбитин, педагогическай үлэ ветеранын, Россия орто анал үөрэхтээһинин туйгунун, Нам сэлээнньэтин Бочуоттаах гражданын, Намнаабы педагогическай колледж Ытык киһитин **МАРИЯ ПЕТРОВНА ИВАНОВАНЫ** 75 сааскын туолар үбүлүөйдээх күнүгүнэн, сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэн туран аатын ааттатар кыргытара, маанылыыр күтүөтэрэ, кэскилин түстүүр сиэннэрэ итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Махтанабыт **ЭЙИЭХЭ** күннээри түбүкпүтүгэр, инники суолбутугар сүмэһиннээх сүбэн, оруннаах көмөг иһин! Сөрөбүт ЭН күнтэн күн аайы булбут билигин, сага сатабылгың – силис тартаран, илиигинэн бигээн, сиргэ симээн араас кэрэ сибэккилэри, эриэккэс үүнээйилэри үүннэрэн, сабынан салдаан, иннэнэн иллэн сиэдэрэй быысабайдары, оҕоһуктары онорон чугас дьонунун, дьүөгэлэргин кытта үөрэ-көтө үллэстэргин, бэлэх уунаргың! Киэн туттабыт ЭН учуутал үрдүк аатын сүгэн, түөрт уонча сыл сырабын биэрэн, элбэх көлүөнэ учууталлары Нам училищета иитэр-үөрэтэр үлэтигэр сүнкэн кылааккын киллэрбиккинэн, сүрүн үлэн таһынан эдэр ыччаты кэрэбэ, айымныылаах дьарыкка уһуйан, драмкружогу салайан училищени Саха сирин араас мунуктарыгар аатырпыккынан.

Күндү ийэбит, эбэбит! Эн дьиэбэр киирбит киһи көхсө кэнгиир, ыгырыылаах ыалдыт махтала үксүүр, аламабай аймах амтаннаах ас арааһынан күндүлөнэр, бийиги бары сүгүрүйүөйт Эн муударай айгыр, кэктибэт киэн санааҕар, баҕарабыт ханан да ыарыы ыалласпатыгар, үөрүү-көтүү үксүүрүгэр, дьол-саргы тосхойоругар!

Махталы, эбэрдэни кытта кыргыттарын Лена, Саргылана, күтүөттэрин Савва, Роман, сиэннэрин Илья, Андрей, Саша уонна Саха

Убаастыыр кийиипитин, саҕаспытын, киин балыгына оҕо отделение тыҥабыт, педиатр бырааһы **ЗЫРЯНОВА ЛЮБОВЬ ВАЛЕНТИНОВНА** үтүө суобастаах үлэтэ сыаналанан «РФ доруобуйа харыстабылын туйгуна» үрдүк аат ингэриллибитинэн эбэрдэлибит, киэн туттабыт!

Үөдэйтэн, Намтан, Дьокуускайтан Зыряновтар, Гаврильевтар, Ядревтар, Корякиннар

Ытык-мааны коллегабытын, «Норуот үөрэҕириитин туйгуна», «Учууталлар учууталлара», «Саха республикатын үөрэҕириитин система тыҥа бочуоттаах ветерана», Модут орто оскуолатын химияра учууталын **ЯДРИХИНСКАЯ ДАРЬЯ ГРИГОРЬЕВНА** 75 сааһын туолбутунан ис сүрэхтэн ийээн туран үлэлиир коллективин аатыттан истин эбэрдэбитин тиэрдэбит!

Дьоһун олоххунан, үлэбэ-хамнаска сыһыангынан, таптыыр идэбэр бэриниигинэн биһиэхэ холобур буолабын. Үүнэн эрэр эдэр ыччаты билиигэ, кэрэбэ-сырдыкка угууаргың, үөрэтэргин үрдүктүк сыаналыбыт, барҕа махталыбын биллэрэбит.

Күндүтүк саныыр киһибиитигэр баҕарабыт чэгиэн доруобуйаны, дьолу-соргуну, этэнгэ буолууну, чугас дьонгор бары үчүгэйи!

Модут орто оскуолатын коллектива

Убаастабыллаах коллегабытын, улус Ытык киһитин, ССРС доруобуйатын харыстабылын туйгунун, Россия ИДьМ ветеранын, Саха өрөспүүбүлүкэтин наркологическай сулууспатын бочуоттаах үлэһитин **ПЕТРОВ АЛЕКСАНДР ДАНИЛОВИЧ** 70 сааскын туолбут өрөгөйдөөх үбүлүөйгүнэн, кэрэ бэлиэ күнүгүнэн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Эн эмчит идэтин талангың өр сыллар устата Нам улусуһун нэһилиэнньэтин доруобуйатын тупсарын туһугар үрдүк таһымаахтык, үтүө суобастаахтык үлэли сылдаргыттан киэн туттабыт, астынабыт, ылыктыах сүбэҕин-амаҕын үрдүктүк сыаналыбыт, диринник убаастыыбыт. Эйиэхэ баҕарабыт саха алмааһыны, чиргэл тититин кытаанах доруобуйаны, үлэбэр үрдүк ситиһиилэри, үлүскэн үөрүүнү, баай-талым олоҕу, дьэ кэргэнгэр дьолу-саргыны, кырдыр-ыалдьар диэни билбэккэ, өрүү бийиги ортобутугар күлэ-үөрэ сырт!

Эбэрдэни кытта Намнаабы киин балыгына администрацията, поликлиника коллектива, улустаабы киин балыгына профкома.

РАСПОРЯЖЕНИЕ

02.04.2014 г. № 670-р с. Намцы
Об ограничении грузоподъемности автотранспортных средств до 25 тонн (двадцать пять) через р. Лена по ледовой переправе с. Фрунзе-с. Хатырык

В соответствии с Федеральным Законом от 21.12.1994 г. № 68-ФЗ «О защите населения и территорий от чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера», в связи с резким потеплением температуры воздуха и на основании протокола № 3 заседания улусной комиссии по ГО ЧС и ПБ МО «Намский улус» от 01 апреля 2014 года, распоряжаюсь:

1. С 1 апреля 2014 г. ввести ограничение на грузоподъемность автотранспортных средств с массой до 25 (двадцать пять) тонн через р. Лена по маршруту ледовой переправы с. Фрунзе-с. Хатырык.

2. Генеральному директору ООО «Быйан» (Окороков Р.Е.) вести постоянный контроль за технико-эксплуатационным состоянием ледовой переправы.

3. Рекомендовать начальнику ОГАИ ММО МВД РФ «Намский» (Петров Н.А.) вести постоянный контроль безопасности дорожного движения по ледовой переправе.

4. Данное распоряжение опубликовать в редакции газеты «Энсиэли» и в официальном сайте МО «Намский улус».

5. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на управляющего делами администрации Степанова Н.Н.

Глава улуса А. Атласов

БИЛЛЭРИИЛЭР

РАСПОРЯЖЕНИЕ

02.04.2014 г. № 671-р с. Намцы
Об ограничении грузоподъемности автотранспортных средств до 25 тонн (двадцать пять) через р. Лена по ледовой переправе с. Хатас-с. Намцы

В соответствии с Федеральным Законом от 21.12.1994 г. № 68-ФЗ «О защите населения и территорий от чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера», в связи с резким потеплением температуры воздуха и на основании протокола № 3 заседания улусной комиссии по ГО ЧС и ПБ МО «Намский улус» от 01 апреля 2014 года, распоряжаюсь:

1. С 1 апреля 2014 г. ввести ограничение на грузоподъемность автотранспортных средств с массой до 25 (двадцать пять) тонн через р. Лена по маршруту ледовой переправы с. Хатас-с. Намцы.

2. Генеральному директору ООО «Быйан» (Окороков Р.Е.) вести постоянный контроль за технико-эксплуатационным состоянием ледовой переправы.

3. Рекомендовать начальнику ОГАИ ММО МВД РФ «Намский» (Петров Н.А.) вести постоянный контроль безопасности дорожного движения по ледовой переправе.

4. Данное распоряжение опубликовать в редакции газеты «Энсиэли» и в официальном сайте МО «Намский улус».

5. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на управляющего делами администрации Степанова Н.Н.

Глава улуса А. Атласов

РАСПОРЯЖЕНИЕ

02.04.2014 г. № 672-р с. Намцы
О временном ограничении движения транспортных средств по автомобильной дороге с. Намцы-с. Тастах

В соответствии с Федеральным Законом от 08.11.2007 г. № 257-ФЗ «Об автомобильных дорогах и о дорожной деятельности в Российской Федерации и о внесении изменений в отдельные законодательные акты Российской Федерации», в связи с неблагоприятными природно-климатическими условиями и на основании протокола № 3 заседания улусной комиссии по ГО ЧС и ПБ МО «Намский улус» от 01 апреля 2014 года, распоряжаюсь:

1. с 1 апреля по 15 апреля 2014 г. ввести ограничение движения транспортных средств с массой до 20 (двадцать) тонн по маршруту с. Намцы-с. Тастах.

2. с 15 апреля 2014 г. ввести ограничение движения транспортных средств с массой до 5 (пять) тонн по маршруту с. Намцы-с. Тастах

3. Данное распоряжение опубликовать в редакции газеты «Энсиэли» и в официальном сайте МО «Намский улус».

4. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на управляющего делами администрации Степанова Н.Н.

Глава улуса А. Атласов

ЖУРНАЛИСТАР БОЛҔОМТОЛУГАР!

Журналистская биллэ быйылгы вкладыштарын редакциятан В.А. Лукавинаттан кэлэн ыларгытыгар.

УГРС ОАО «САХАТРАНС-НЕФТЕГАЗ» сообсат:

Потребителям будут отключать газ за неоплату в течении двух месяцев.

Постановлением Правительства РФ № 112 от 17.02.14 г. сокращается число периодов неоплаты, при которых возможно применение санкций по ограничению (отключению) подачи газа – с трех до двух месяцев, а также сокращается период уведомления потребителя перед введением санкций до 20 суток.

В связи с этим ОАО «Сахатранснефтегаз» ставит в известность, что по всем должникам с 01.03.14 г. будут применяться новые действующие правила.

АКЦИЯ! АКЦИЯ! АКЦИЯ!

С 01 апреля 2014 г. по 31 апреля «Алмазкредитсервис» объявляет акцию по сберегательным программам «Юбилейный», участниками акции признаются новые пайщики, заключившие договора по любой действующей программе от 10000 рублей. Розыгрыш ценных призов.

Все вопросы по телефону 41-2-85 или по адресу: ул. Чернышевского, 14

СЪЕМКА СВАДЕБ И ТОРЖЕСТВ!

Желаете запечатлеть семейные торжества, свадьбы, юбилеи? Нет ничего проще – позвоните по телефону 42-9-48, 89243660623, 89141077316. Мы приедем и по вашему желанию качественно, профессионально снимем на видео и фото с отличным оформлением. Также принимаем заказы на имидж-фильмы, музыкальные клипы, семейное фотографирование на дому, перевод из видеокассет на цифровые носители, монтаж и запись частных видеосъемок.

ИНФОРМАЦИЯ

За I квартал 2014 г. исполнение бюджета МО «Фрунзенский наслег» составило:

– по доходам – 4 206 129,11 руб., что составляет 86,3% от плана по доходам на I квартал 2014 г.;

– по расходам – 3 174 303,96 руб.

Численность муниципальных служащих на 01 апреля 2014 г. составляет 3 человека, расходы на их денежное содержание – 798 510,16 руб.

Численность работников муниципальных учреждений на 01 апреля 2014 г. составляет 3 человека, расходы на их денежное содержание – 249 712,18,00 руб.

ЧТО БУДЕТ С НАШИМИ СБЕРЕЖЕНИЯМИ?

Последние события вокруг Крыма мало кого оставляют равнодушным. Особенно сильно людей волнует вопрос, что будет с деньгами, как санкции Запада отразятся на жизни простых граждан России. Да, факт налицо, произошел значительный отток капитала, что отразилось росте доллара/евро, на падении котировок российских ценных бумаг.

Но давайте все-таки подумаем с практической точки зрения колебания доллара или евро актуальны только для тех, кто регулярно и на значимые суммы покупает или планирует покупать товары или недвижимость за границей. Таких немного даже среди зажиточных россиян. Львиная доля наших сограждан тратит деньги – хоть на продукты, хоть на недвижимость – в России. Потому оценивать качество рубли, а

точнее, рублевых финансовых инструментов нужно исходя из того, как они защищают сбережения от инфляции. Причем именно от российской инфляции.

Если у вас есть энная сумма накопленных кровных сбережений, задам вопрос – для чего делались эти сбережения? Для него копилась рубли? К примеру, для покупки квартиры. Допустим, в Якутске. Тогда будем иметь в виду, что стоимость 1 кв.м жилья в столице, выраженная в рублях, за прошедшие 12 месяцев выросла примерно на от 7 до 8%. Эксперты ожидают, что по итогам года инфляция составит около 5%, хотя с учетом небольшого подорожания импорта, скорее всего немного выше.

Следовательно, сбережения, размещенные на банковских депозитах с процентной ставкой 8-10% годовых таким образом, за год сохранят свою покупательную способность, измеренную в квадратных

метрах жилья или широком наборе товаров и услуг и даже немного увеличат.

Неоднозначно обстоят дела у тех, кто копил рубли для их обмена на валюту, предназначенную для отдыха за границей. Да, после взлета курса евро катание на лыжах в Австрии станет дороже. А вот тем, кто ездит в Таиланд горевать не о чем. Тамашная валюта девальвировалась примерно так же как и рубль. А турецкая лира в рублевом выражении стоит примерно на 8% дешевле, чем год назад. Есть повод для радости и у тех, кто любит отдыхать на Бали, ведь индонезийская рупия по отношению к рублю обесценилась на 7%.

Следовательно, покупательная способность рублей, размещенных в банке, за год в реальном выражении сохрани свою покупательную способность. А если вы являетесь пайщиком СКПК КС «Алмазкредитсервис» положили свои деньги с доходностью до

20% годовых, то Вы реально, не смотря ни на какие потрясения на валютных и фондовых рынках, значительно побеждаете инфляцию в России и реально приращиваете свои кровные.

Надежность сбережений в «Алмазкредитсервисе» гарантируется безупречным десятилетним опытом работы, внушительным объемом собственного страхового фонда (на сегодня это более 570 млн. руб.), неукоснительным соблюдением всех требований к деятельности СКПК.

Заметим, что в Америке или Европе широкие слои инвесторов только мечтают о доходе в 3-4% в реальном выражении (с учетом инфляции). Из-за политики «сдавливания» процентных ставок, проводимой западными странами банковские сберегательные счета и облигации правительства и надежных корпораций сейчас приносят лишь около 3% годовых при текущей инфляции в 1,5-2%.

То есть в реальном выражении можно там получить прирост капитала только на 1-1,5%.

Последние новости на днях как глава Минфина РФ, так и глава МЭРП высказали свое мнение относительно того, что шансы на дальнейшее укрепление рубля выше, чем на его ослабление.

Ждем вас в Кооперативных участках Кредитного союза «Алмазкредитсервис» **Т.С. ВАРФОЛОМЕЕВА, председатель Правления СКПК КС «Алмазкредитсервис»**

Грузовые перевозки.
Тел. 89243661967, 89841160270

Куплю рога оленя и лося.
Тел. 89841040178

Сварочные услуги.
Тел. 89640771574

Услуги электрика.
Тел. 89246636358

<p>Өр кэмгэ биригэ үлээбит коллегабыйтыгар Августина Ильинична Пестрякова биригэ төрөөбүт убайа, үлэ ветерана</p> <p>СТРУЧКОВ Петр Ильич, күтүэтэ</p> <p>ГРИГОРЬЕВ Владимир Ильич, Алдан улуунун Чагда селионьэтин олохтоохтору уун, ыарахан ыарыттан туораабытынан кэргэнигар Николай Николаевич, уолаттарыгар, сиэннэригар диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>«Кэскил» дьаһылла-садка биригэ үлээбит дьүөгэлэрэ</p> <p>Истинник саныр, ытыктыр чугас киһибит, Фрунзе нэһилиэтин олохтообо</p> <p>ЯДРИХИНСКИЙ Максим Юрьевич муус устар 2 күнүгэр соһучу олохтон туораабытын бары аймактарыгар, табаарыстарыгар, билэр дьонугар дирингник курутууан туран иһитинэрэбит.</p> <p>Төрөпүттэрэ, биригэ төрөөбүттэрэ</p> <p>Күндүтүк саныр, убаастыыр биригэ үлээбит коллегабит</p> <p>ЯДРИХИНСКИЙ Максим Юрьевич эдэр сааһыгар күн сириттэн туораабытынан диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>«Фрунзе нэһилиэгэ» МТ дьаһалтатын үлэһиттерин ааттарыттан</p> <p>Нам педагогическай колледжтин коллектива колледж үлэһитигэр Бродников Алексей Алексеевич, кини чугас дьонугар эдьийдэрэ, Чурапчы улуунун Хайахсыт селионьэтин олохтообо</p> <p>ЕГОРОВА Клара Алексеевна уун, ыарахан ыарыттан олохтон барбытынан диринг кутурбаммын биллэрэбит.</p> <p>Күндү, таптыыр оҕобут, сиэммит, бырааппыт</p> <p>ДЕНИС б.д. муус устар 4 күнүгэр оҕо сааһыгар ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытын дирингник курутууан туран иһитинэрэбит.</p> <p>Ийэтэ, аҕата, эбэлэрэ, эдьийэ</p> <p>Күндү, таптыыр эдьийибит, балтыбыт Галина Гаврильевна, кыһыгар Диана Анатольевна, күтүөтүгэр Руслан Михайлович, сиэннэригар Викаба, аймактарыгар, доботторугар таптыыр күн күбэй уоллара</p> <p>ДЕНИС оҕо сааһыгар ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Балта, убайа, племянниктара Москвитиннар</p> <p>Биригэ үлэлиир коллегабыйтыгар Москвитина Дианаба, Москвитина Галина Гаврильевнаба, бары чугас аймактарыгар тапталлаах уола, сиэнэ</p> <p>ДЕНИСКА оҕо сааһыгар уун, ыарахан ыарыттан холмолоохтук күн сириттэн барбытынан диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>«Гранд+» ООО коллектива</p> <p>Чугас ыалларыбытыгар ийэтүгэр Дианаба, аҕатыгар Русланга, эбэлүгүгэр Татьяна Алексеевнаба, Москвитина Галина Гаврильевнаба уонна бары аймактарыгар таптыыр оҕолоро, сиэннэрэ</p> <p>ДЕНИС уун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан диринг кутурбаммытын тиздэбит, аһыгытын тэнгэ үлээстэбит.</p> <p>«Парковий», «Березовый» олохтоохтору Григорьевтар, Касьяновтар, Ивановтар, Новиковтар, Романовтар, Зыряновтар, Максимовтар, Винокуровтар</p> <p>БЕРЕЗКИН Денис уун, ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн ийэтүгэр Дианаба, аҕатыгар Русланга, эбэлүгүгэр Викаба, эбэлэригар Татьяна Алексеевнаба, Москвитина Галина Гаврильевнаба, бары аймактарыгар диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>«Ипподром» түөлбэ олохтоохтору</p>	<p>Күндү, убаастыыр дьоммутугар Москвитина Галина Гаврильевнаба, кыһыгар Дианаба, кини дьизэ кэргэнигар, сиэнэ, оҕолоро, быраата</p> <p>ДЕНИС уун, ыарахан ыарыттан бу күн сириттэн барбытынан диринг кутурбаммытын тиздэбит. Аһыгытын тэнгэ үлээстэбит. Кытаатын.</p> <p>Т.С. Христофорова, Ю.А., Р.А. Николаевтар дьизэ кэргэттарин ааттарыттан</p> <p>Күндүтүк саныр дьүөгэбитигэр, биригэ үөрэммит доборбутугар Москвитина Галина Гаврильевнаба, кыһыгар Дианаба, күтүөтүгэр Русланга, кыстарыгар Викушаба сиэнэ, оҕолоро, быраата</p> <p>ДЕНИС ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Дьүөгэлэриг, биригэ үөрэммиттериг, 1981 с. 10 «б» кылаас</p> <p>Выражаем глубокое соболезнование нашей однокласснице Москвитиной Вике, родным и близким, в связи с кончиной после тяжелой болезни любимого брата, сына, внука</p> <p>Дениса БЕРЕЗКИНА. Скорбим вместе с вами.</p> <p>Родители, кл. руководитель, учителя 2 «а» класса НСОШ № 2</p> <p>Күндүтүк саныр кэргэним, таптыыр аҕабит, эһэбит, үлэ ветерана, Нам улуунун Ытык киһитэ</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич муус устар 4 күнүгэр ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытын бары билэр дьоммутугар, аймактарытыгар, биригэ алтыспыт дьонноругар дирингник курутууан туран биллэрэбит.</p> <p>Кэргэнэ, оҕолоро, кийитэ, күтүөтэ, сиэннэрэ</p> <p>Убаастыыр күтүөппүт, үлэ ветерана, Нам улуунун Ытык киһитэ</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан эдьийибитигэр Альбина Семеновнаба, оҕолоругар, кийитигэр, күтүөтүгэр, сиэннэригар, бары аймактарыгар диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Дьокуускайтан Федоровтар, Брусениннар, Аллараа Халыматтан Брусениннар, Сыроватскайдар, Неронигиттан Соловьевтар</p> <p>Күндү, ытыктыыр быраатым, таайыт</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич уун, ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан кэргэнигар Альбина Семеновнаба, оҕолоругар, сиэннэригар, чугас дьонугар диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Эдьийэ Матрена Николаевна, Намтан, Дьокуускайтан Колесовтар, Макаровтар</p> <p>Күндү тапталлаах быраатым, убаастыыр таайыт, үлэ ветерана, Нам улуунун Ытык киһитэ, Нам улуунун электрификациятын сайдытыгар элбэх кылаатын киллэрбит, ССКП чилиэнэ, М.К. Аммосов дойдутун Хатырыгыттан төрүттээх</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич бу орто дойдуттан, олохтон ыарахан ыарыттан барбытынан тапталлаах кэргэнигар Альбина Семеновнаба, оҕолоругар, сиэннэригар, кийитигэр, күтүөтүгэр диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Намтан эдьийэ Февральина, балта Маша, күтүөтэ Дима, балыстара, бырааттара, Кыһыл Дэрэбинэттан Округиннар, Кэбээйттан Лина</p> <p>Ытыктыыр күтүөппүт, үлэ ветерана, Нам улуунун Ытык киһитэ</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич уун, ыарахан ыарыттан олохтон туораабытыгар балтыбар, эдьийибитигэр Альбина Семеновнаба, оҕолоругар, кийитигэр, күтүөтүгэр, сиэннэригар, аймактарыгар диринг кутурбаммытын биллэрэбит. Аһыгытын тэнгэ үлээстэбит.</p> <p>Охлопковтар</p>	<p>Ытыктыыр убайыт</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич ыарахан ыарыттан күн сириттэн суох буолбутунан кини кэргэнигар Альбина Семеновнаба, оҕолоругар, сиэннэригар, кийиттиригар диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Хатырыктан аймактара Дьяконовтар, Сорочовтар, Бугаевтар, Пороховтар, Дьокуускайтан Винокуровтар</p> <p>Балтыбытыгар Альбина Семеновнаба, оҕолоругар, сиэннэригар тапталлаах аҕалара, эһэлэрэ, Нам улуунун Ытык киһитэ, электрическэй уот ситимин үлэтир ветерана</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич уун, ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн оҕолоругар, сиэннэригар, чугас аймактарыгар диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Соловьевтар, Бочкаревтар, Жирковтар, Федоровтар, Попов Р.Г.</p> <p>Управление образования, профком работников образования МО «Намский улус» выражает соболезнование гл. специалисту отдела дошкольного образования Поротовой Светлане Спартаковне по поводу смерти, после продолжительной болезни, отца, ветерана труда, обладателя знака «Ытык киһи» Намского улуса</p> <p>ПОРОТОВА Спартак Васильевича.</p> <p>Күндүтүк саныр аҕа саастаах табаарыспыт, үлэ ветерана, «Агропромэнерго» тэрлэттигэр эр сылларга кылаабынай инженеринэн үлээбит</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич ыарахан ыарыттан ылдан күн сириттэн барбытын кэргэнигар, оҕолоругар, аймактарыгар диринг кутурбаммытын биллэрэбит.</p> <p>«Агропромэнерго» биригэ үлээбит коллектива</p> <p>Күндүтүк саныр, тыыл уонна үлэ ветерана, Нам улуунун Ытык киһитэ</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич уун, ыарахан ыарыттан орто дойдуттан барбытын кэргэнигар, оҕолоругар, сиэннэригар, аймактарыгар диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Егоровтар, Лебедевтар дьизэ кэргэттэрэ</p> <p>Кылаас салайааччыта Поротова Варвара Спартаковнаба, дьизэ кэргэттэригар аҕалара</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Нам алын сүһөх оскуолатын 3 «в» кылааһын үөрэнээччилэрэ, төрөпүттэрэ</p> <p>Биригэ үлэлиир коллегабыйтыгар, табаарыспытыгар Пороотов Владимир Спартакевич, кини дьизэ кэргэттэригар, бары чугас аймактарыгар тапталлаах аҕалара, эһэлэрэ, үлэ ветерана, Нам улуунун Ытык киһитэ</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич уун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Нам улуунун баһаары утары охсуһар этэрээт коллектива</p> <p>Нам улуунун бочуоттаах гражданина, үлэ ветерана, убаастыыр, ытыктыыр киһибит</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич уун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытын кэргэнигар Альбина Семеновнаба, оҕолоругар, сиэннэригар, уруу-хаан дьонноругар диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Намтан, 1 Хомуустаахтан, Сииттэттан Ивановтар, Уваровскайдар</p> <p>Хатырык нэһилиэгэр төрөөбүт М. Аммосов аатынан колхозка, совхозка электрингинэн үлээбит табаарыспыт</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дьизэ кэргэттэригар, чугас аймактарыгар диринг кутурбаммытын биллэрэбит.</p> <p>Хатырыктан табаарыстара Рехлясов Е.П., Слепцов В.В., Собакин Е.К., Пестряков Ю.П., Корякин Г.И., Уваров М.Н.</p>	<p>Нам улуунун бочуоттаах гражданина, үлэ ветерана</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич уун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан кэргэнигар Альбина Семеновнаба, оҕолоругар, сиэннэригар, чугас дьонноругар диринг кутурбаммытын тиздэбит, аһыгытын тэнгэ үлээстэбит.</p> <p>«Ленский нэһилиэк» МТ дьаһалтата, нэһилиэк депутаттарын сөбүөтэ</p> <p>Нам улуунун үөрэҕин управлениетын оскуола иннинээзи отдел сурүннүр специалиһыгар Порохова Светлана Спартаковнаба тапталлаах аҕата, эһэлэрэ</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич уун, ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн Светлана Спартаковна дьизэ кэргэнигар, ийэтүгэр Альбина Семеновнаба, биригэ төрөөбүттэригар, аймактарыгар диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>«Хоту» КМО детсадтара</p> <p>Үөрэх управлениетын оскуолаба кириэн иннин саастаах оҕолор тэрлэтэлэрин отделын кылаабынай специалиһыгар Порохова Светлана Спартаковнаба, төрөпүттэригар Попова Мария Спартаковна, Порохов Владимир Спартаквич дьизэ кэргэттэригар, ийэлэригар Альбина Семеновнаба тапталлаах кэргэнэ, аҕалара, эһэлэрэ, үлэ ветерана</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Нам селотун «Кэңээри» детсад коллектива</p> <p>Компартия чилиэнэ, Нам улуунун Ытык киһитэ, үлэ ветерана, улус ветеран энергетигэ</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич уун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытын кэргэнигар, оҕолоругар, чугас дьонугар диринг кутурбаммытын биллэрэбит.</p> <p>РФКП Намнаабы райкома</p> <p>Убаастыыр киһибит, Нам улуунун Ытык кырдыаҕа, үлэ ветерана, Нам улуунун бастагы инженер-электрик</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич уун, ыарахан ыарыттан орто дойдуттан барбытын кэргэнигар Альбина Семеновнаба, оҕолоругар, сиэннэригар, аймактарыгар диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>30-тан тахса сыл ыаллы олобут ыаллара: Лебедевтар, Кузьминнар, Протопопова Мария Дмитриевна</p> <p>Улуус үөрэҕин управлениетын дошкольный отдел кылаабынай специалиһа Порохова Светлана Спартаковнаба, дьизэ кэргэттэригар, аймактарыгар тапталлаах аҕалара, эһэлэрэ, улусу Ытык киһитэ</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич күн сириттэн ылдан суох буолбутунан диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Хамабаатта 1 №-дээх «Сарыал» оҕо саадын коллектива</p> <p>Выражаем глубокое соболезнование специалисту дошкольного отделения Намского управления образования Поротовой Светлане Спартаковне, по поводу кончины отца</p> <p>ПОРОТОВА Спартак Васильевича. Скорбим с вами.</p> <p>Коллектив МБДОУ № 4 «Чэчир» с. Намцы</p> <p>«Жукотэнерго» АК Намнаабы электрическэй ситимнэрэ (РЭС) Нам улуунун электротроэнергетикатыгар өр кэмгэ үлээбит кырдыаҕас ытыктыр коллегабит</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан кэргэнигар Альбина Семеновнаба, оҕолоругар, бары аймактарыгар диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Ылалларытыгар Мария уонна Григорий Поповтарга таптыыр аҕалара, үлэ ветерана</p> <p>ПОРОТОВ Спартак Васильевич уун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Касьяновтар</p>	<p>Биригэ үлээбит коллегабыйтыгар, табаарыспытыгар Матрена Макаровна уонна кэргэнигар Николай Николаевич Зыряновтарга тапталлаах аҕалара, оҕолоругар эһэлэрэ, тыыл, үлэ ветерана, Хамабаатта, Салбан нэһилиэтин Ытык киһитэ, Суруйааччылар союзтарын чилиэнэ</p> <p>ЖИРКОВ Макал Николаевич ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Урукку маслосавад коллектива</p> <p>Тапталлаах оҕобут, бырааппыт, убайыт, аҕабит, Модут нэһилиэтин олохтообо</p> <p>КУТУКОВ Игнатий Игнатьевич эдэр сааһыгар бу дьыл муус устар 6 күнүгэр хомолтоохтук күн сириттэн күрэммитин бары аймактарытыгар, доботторугар дирингник курутууан туран иһитинэрэбит.</p> <p>Ийэтэ, аҕата, биригэ төрөөбүттэрэ, оҕолоро</p> <p>Күндү, убаастыыр күтүөппүт, Партизан селотун олохтообо</p> <p>ПАРНИКОВ Рафаэль Егорович уун, ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан кэргэнигар Парасковья Андреевнаба, оҕолоругар, сиэннэригар диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Намтан, Дьокуускайтан аймактара Порохова М.Н., Колесовтар, Макаровтар</p> <p>Күндү балтыбытыгар, эдьийибитигэр Прасковья Андреевнаба, балтыбытыгар Катяба, бырааттарытыгар Саушаба, Андрейга уонна кинилэр дьизэ кэргэттэригар таптыыр аҕалара, эһэлэрэ</p> <p>ПАРНИКОВ Рафаэль Егорович уун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн туораабытынан диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Слепцовтар, Николаевтар, Михайловтар</p> <p>Партизан нэһилиэтин олохтообо</p> <p>ПАРНИКОВ Рафаэль Егорович уун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан кэргэнигар Парникова Прасковья Андреевнаба, оҕолоругар, сиэннэригар, бары аймактарыгар диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>«Партизан нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата уонна общественноба</p> <p>Партизан нэһилиэтин олохтообо, балтыбытыгар, эдьийибитигэр Парникова Прасковья Андреевнаба, кини оҕолоругар, биригэ төрөөбүттэригар аҕалара, эһэлэрэ, күндү күтүөппүт</p> <p>ПАРНИКОВ Рафаэль Егорович ыарахан ыарыттан күн сириттэн туораабытынан диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Партизантан, Хомуустаахтан Кривошапкиннар, Колесовтар, куораттан Федоровтар, Мэнгэ-Хагалас Нуробатыттан Петровтар</p> <p>Партизан нэһилиэтин «Дьүрүл» н/а импровизатор хомусчут Парникова Прасковья Андреевна тапталлаах кэргэнэ</p> <p>ПАРНИКОВ Рафаэль Егорович уун, ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан кэргэнигар, оҕолоругар, сиэннэригар, чугас дьонноругар диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>«Дьүрүл» хомусчуттар коллектива</p> <p>Биригэ үөрэммит дьүөгэбитигэр, табаарыспытыгар Парникова Прасковья Андреевнаба тапталлаах кэргэнэ</p> <p>ПАРНИКОВ Рафаэль Егорович ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытынан аймактарыгар, оҕолоругар, сиэннэригар диринг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Партизанга, 1 Хомуустааха биригэ үөрэммит табаарыстарын</p> <p>Күндү тапталлаах кэргэним, амарах аҕабит, эйбэс эһэбит, Горнай улуунун Бэс-Күөлүн нэһилиэгиттан төрүттээх</p> <p>ПАРНИКОВ Рафаэль Егорович бу дьыл муус устар 5 күнүгэр баара-суоба 55 сааһыгар сылдан уунуңку, ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытын аймак-билэ дьоммутугар, алтыспыт дьонугар дирингник курутууан туран биллэрэбит.</p> <p>Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ</p>
--	--	--	--	--

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбууааччы — 41496,
суругу тиһии, хаһыаты тангы — 41332,
бухгалтерия — 41141,
факс — 41141, 41496.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улуунун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационай технологиялар уонна маасабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПИ №ТУ14-0216.**

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэтитин, дьизэбит аадырыһын чопчу ыйың. Редакцияба кирибит суруктар төннөрүллүбэтэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыннын мэлдьи биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууна, Нам сэл., Заложная ул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат
РИС талыһына, таһыһына уонна бэчээттиир сыаһар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная ул. N4
Формата А3. Кээмэйэ 1,5 бэчээт. лийс
Көгүл сыананаан атыһыланар
Индексэ — Р0005. Тираһа — 2186
Бэчээкэ илии баттаньтыын графига —
12:00 с. 08.04.2014 с.
Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 с. 08.04.2014 с.